

ORIENTACIONS PER TREBALLAR AMB L'ALUMNAT EL TEMA DE LA BANYERA

A continuació s'ofereix un guió possible de treball que el professorat pot adaptar segons la situació per tal de convertir el referent de la banyera en un tema de recerca i expressió plàstica de l'alumnat. S'han considerat quatre grans apartats:

1. Exploració conceptual interdisciplinària. Què treballarem?
2. Exploració procedimental sensorial i motriu. Com podem començar?
3. Exploració en el temps. Quan ho podem fer?
4. Exploració procedimental comunicativa/expressiva. Com podem construir el discurs?

El professorat compta amb l'anàlisi exhaustiva dels referents artístics contemporanis inclosos a l'itinerari, però haurà de facilitar un espai de recerca i diàleg durant la classe per tal de desenvolupar l'apartat 1. El següent apartat està dirigit a l'estudiant que (individualment o en grups) haurà d'explorar el referent en qüestió fora de classe, segons les accions indicades. L'apartat 3 contempla diferents moments del procés de treball, mentre que l'apartat 4 es centra en estratègies d'expressió plàstica i comunicació que es desenvoluparan íntegrament a l'aula d'educació visual i plàstica. Amb aquesta seqüenciació es pretén no només aportar noves maneres de veure i representar sinó també estimular la comunicació i la transmissió d'idees a través de diferents mitjans i procediments.

1. EXPLORACIÓ CONCEPTUAL INTERDISCIPLINÀRIA Què treballarem?

LA HISTÒRIA DELS BANYS (Ciències socials)	- El ritual del bany en diferents cultures. - La hidroteràpia i l'aromateràpia com a exemples de la proliferació actual de tractaments de bellesa i salut.
EL SÍMBOL (Ciències socials)	- Símbol de purificació i de regeneració. - Evoca la sensualitat i la idolatria del propi cos. - Recorda la vida fetal.
LA FABRICACIÓ DE L'OBJECTE (Tecnologia)	- Tipus de banyeres. - Materials de construcció. - Producció artesana i producció industrial.
EL TRACTAMENT I CONDUCCIÓ DE L'AIGUA (Tecnologia)	- D'on ve l'aigua amb la qual omplim la banyera? - On va a parar l'aigua que se'n va pel desguàs?

ELS REFERENTS ARTÍSTICS CONTEMPORANIS INCLOSOS A L'ITINERARI (Història de l'art)	- Joseph Beuys: <i>Banyera</i>, 1960. - Tom Wesselmann: <i>Banyera 3</i>, 1963. - Roy Lichtenstein: <i>Dona a la banyera</i>, 1963. - Pierrick Sorin: <i>Un spectacle de qualitat</i>, 1996. - Sarah Lucas: <i>Dona dins una banyera</i>, 2000. - Ester Ferrando: <i>De cos absent</i>, 2006.
ALTRES REFERENTS CULTURALS	- La banyera com a objecte de disseny industrial. - La banyera com a referent en diferents disciplines artístiques: literatura, música, cinema (l'assassinat a la banyera de la pel·lícula <i>Diabòliques</i>, per exemple, de l'any 1996)... Com s'ha utilitzat? - La banyera (o el bany) com a referent a la cultura visual (la publicitat, per exemple). Esmentar els canvis produïts en la consideració d'espais públics i privats (<i>Gran Hermano</i>, per exemple). - La banyera (o el bany) com a referent a la cultura popular (el <i>bany de San Silvestre</i>, per exemple). - El bany com a referent multicultural. Donar veu als alumnes de procedències diverses.

2. EXPLORACIÓ PROCEDIMENTAL SENSORIAL I MOTRIU

Com podem començar?

AMB UNA BANYERA DETERMINADA

TACTE	- Recórrer la banyera amb les mans (preferiblement, amb els ulls tancats). Verbalitzar (primer oralment i després per escrit) les sensacions que ens produeix.
OÏDA	- Escoltar el so de l'aigua mentre s'omple la banyera. - Escoltar la veu d'algú que està prenent un bany. - Enregistrar aquests sons.
OLFACTE	- Ensumar les sals de bany o el sabó. Verbalitzar (primer oralment i després per escrit) les sensacions que ens produeix.
VISTA	- Establir paral·lelismes entre les característiques de la banyera i altres formes orgàniques (el ventre matern, el gorg d'un riu).

	- Mirada microscòpica: imaginar els components de l'aigua abans i després de prendre un bany. En què es diferencien?
ACTIVITAT MOTRIU	- Prendre un bany. Verbalitzar per escrit les sensacions que ens produeix abans, durant i després del bany. - Omplir la banyera amb algun element inusual (glaçons de gel, per exemple). Quines noves relacions s'estableixen amb el meu cos? - Canviar l'ús habitual de la banyera per un altre (tal i com va passar amb la banyera de Joseph Beuys, com es pot consultar a la fitxa d'aquest itinerari). Documentar-ho fotogràficament.

3. EXPLORACIÓ EN EL TEMPS Quan ho podem fer?

EN UN SOL DIA	- Documentar l'ús que s'ha fet de la banyera de casa durant un dia.
DURANT EL TREBALL	- Documentar l'ús que s'ha fet de la banyera de casa mentre dura el treball. - Recopilar els esbossos, les anotacions, les fotografies, etc. en un diari de treball per tal de reconstruir el procés d'aprenentatge.
AL FINAL DE L'EXPERIÈNCIA	- Posada en comú dels resultats, un cop acabada l'exploració procedimental comunicativa/expressiva. - Exposició col·lectiva dels treballs realitzats.

4. EXPLORACIÓ PROCEDIMENTAL COMUNICATIVA /EXPRESSIVA Com podem construir el discurs?

DISCURS VERBAL	- Escriure quin significat té per cadascú la banyera i quin ús se'n fa a casa (banyar-se, rentar el gos, rentar roba o objectes, etc.). - Identificar (oralment o per escrit) substituents naturals o artificials de la banyera (el riu, el mar, la piscina) i assenyalar-ne avantatges i inconvenients. - Explicar casos concrets en què s'hagin observat usos alternatius de la banyera (condicionar la banyera per fer-la servir com a llit, reciclar la banyera com a abeurador de bèsties o torreta, etc.) - L'experiència agradable del bany pot esdevenir, en un
----------------	--

	moment, terrorífica. Imaginar i escriure una història breu en aquest sentit. - Relatar (oralment o per escrit) les conseqüències d'introduir-nos en una banyera plena de: ciment, glaçons de gel, mel, farina, oli, etc. - Un cop elaborats els apartats plàstics que es proposen a continuació, crear textos a partir de les configuracions plàstiques.
DISCURS PLÀSTIC (amb la banyera de casa)	- Dibuixar la banyera sencera amb la mà dreta, amb la mà esquerra, amb línia contínua (sense aixecar el retolador del paper), amb els ulls tancats. - Fotografiar (dibuixar, pintar) la banyera des de diferents punts de vista. - A partir de les fotografies realitzades, fer una manipulació digital amb la intenció d'expressar una idea.
DISCURS PLÀSTIC (amb qualsevol banyera)	- Retallar banyeres de diferents revistes, diaris o trobades a Internet. Fer exercicis de <i>collage</i> en què hi apareguin una o més de les banyeres retallades combinant el <i>collage</i> amb altres tècniques pictòriques. Què s'ha volgut expressar? - Escollir una de les banyeres retallades i construir-li una ambientació, realista o fantàstica. - Dissenyar una banyera en consonància amb diferents situacions, entorns o cultures, tot utilitzant recursos infogràfics. - Fer una intervenció plàstica (omplir-la de flors, esquitxar-la de pintura, cobrir-la amb cotó fluix...) sobre una banyera petita (de joguina, de nadó...). Què s'ha volgut expressar? - Fer una instal·lació (o projecte d'instal·lació) individualment o en grups, en què intervingui una o més banyeres. Què s'ha volgut expressar?